Motion

1983/84:1936

Ove Karlsson m. fl.

Det regionalpolitiska stödet

Det är nu snart 20 år sedan riksdagen beslöt om de första mera samlade åtgärderna för att skapa bättre förutsättningar för ett varierat näringsliv också i de delar av vårt land där näringslivets utveckling stagnerat, hotat att stagnera eller rentav gått bakåt. Under dessa år har av naturliga skäl reglerna för stöden förändrats för att anpassas till nya förhållanden eller för att ge önskade effekter åt ena eller andra hållet. I grunden har dock hela tiden funnits synen på regionalpolitiken, som i korthet kan sägas innebära att stöd till områden med en svagare näringslivsutveckling är viktigt för hela landets utveckling. Vi ser tillsättandet av en utredning som skall se över regionalpolitiken som ett erkännande av detta och vi motser med intresse utredningens betänkande. Den pågående översynen av regionalpolitiken är nödvändig, eftersom det finns vissa skönhetsfläckar bland de regler som gäller i dag.

Kommunerna skall ta ut en hyra som inte innebär någon ytterligare subvention till hyresgästen än lokaliseringsbidraget/avskrivningslånet. Enligt författningen kan företag som bygger lokaler få 50 % av byggkostnaden i bidrag. Kommunen kan få bara 40 %.

Det finns kommuner som i dag har lokaler som fått lokaliseringsbidrag och avskrivningslån (de senare byggda 1979–1982).

Kommunerna skall i hyresavtalen med hyresgästen ha ett villkor med om att könskvotering gäller för anställningar i det hyrande företaget.

Tidigare arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) numera statens industriverk (SIND) har att besluta om regler för uthyrningen. Länsstyrelserna skall sedan prova om dessa regler följts. De regler som tidigare gällt har varit allmänt formulerade, men hösten 1982 preciserades kraven enligt följande:

1. Hyran skall ge full täckning för alla kommunens kostnader, dvs. dels samtliga driftskostnader,
   dels kommunens räntekostnader, beräknade efter diskonto plus 3,75 procentenheter beräknade på fastighetens produktionskostnad exkl. statliga bidrag och subventioner,
   dels fulla avskrivningar med en avskrivningstid på 25 år beräknade på fastighetens produktionskostnad exkl. statliga bidrag och subventioner.
2. Full hyra uttas från den dag hyresgästen tar lokalerna i besittning.

Det kan konstateras att kommunerna redan genom bestämmelserna om stödets storlek hamnar i ett sämre läge än om ett företag byggt självt (40 % mot 50 %). Kommunerna måste också bygga lokalerna på ett sådant sätt att

de kan användas av olika typer av verksamhet. Detta kan medföra ökade kostnader genom att viss överdimensionering kan vara nödvändig. Största lokaler som får byggas får vara 2 000 kvm, och andrahandsuthyrning får ej ske.

Svenska kommunförbundet har i dagarna sammanställt en rekommendation om beräkning av hyror i kommunala lokaler. Man kommer där till betydligt lägre krav på hyresnivåer än de krav som riktas mot kommunerna.

Inte minst kravet på full hyra redan från inflyttningen kan av kommunerna uppfattas som en otillbörlig påverkan på kommunernas möjligheter att förhandla fram en för kommunen och hyresgästen bra lösning. Det är i dag, såväl på privata som allmänna företagens marknad vanligt med trappstegshyror – lägre hyra vid inflyttningen som kompenseras med högre hyra för framtiden. Detta omöjliggörs med de bestämmelser som gäller i dag.

En faktor vid AMS/SIND:s hyresberäkning som bör kunna diskuteras är den korta avskrivningstiden, 25 år, som i sig medför bl. a. att kommunerna i realiteten skapar sig dolda tillgångar.

Könskvoteringen är ett medel för att skapa könsneutrala arbetsplatser, vilket är bra. Men det kan starkt ifrågasättas om det sätt könsrättvisesträvan praktiseras på i detta fall är den mest praktiska. Det visar sig också att ett mycket stort antal företag söker dispens från könskvoteringen – och får sådan. Det har också visat sig svårt för kommunerna att få hyresgästerna att förstå en sådan passus i kontraktet. Dessutom är det oklart vem som skall ge dispens; det kan, beroende på när stödbeslutet fattats, vara AMS, länsstyrelsen eller länsarbetsnämnden.

Vi har under årens lopp noterat stor enighet i riksdagen om grunderna för utformningen av regionalpolitiken. Meningsskiljaktigheterna har mera rört placeringen av kommuner/regioner i de olika stödområdena. Det regionalpolitiska stödet har också, vill vi hävda, en konkurrensneutral utformning, genom att stödet i huvudsak inte kompenserar uppseendeväckande mycket mera än skillnaden mellan befintlig industris lokal- och maskinkostnader och de kostnader en nyetablering skulle få genom de kostnadsstegringar som ägt rum. Det regelsystem som undersenare år byggts upp runt denna del av regionalpolitiken anser vi också ha medfört en tung administrativ hantering, vilket i sig är tillräckligt skäl för att snabbt vidta ändringar.

Vi föreslår därför att villkoren för regionalpolitiskt stöd till kommunala industrihus ändras.

Med hänvisning till vad i motionen anförts hemställs

1. att riksdagen hos regeringen hemställer att den pågående översynen av regionalpolitiken även omfattar stöd till kommunala industrihus i enlighet med motionen,

2. att riksdagen beslutar uttala sig för att därest en kommun placerats i stödområdesklasserna A, B eller C, bestämmelserna om regionalpolitiskt stöd skall gälla i hela kommunerna – alltså också i resp. kommuns centralorter.

Stockholm den 25 januari 1984

OVE KALRSSON (s)

YNGVE NYQUIST (s)

IRÉNE VESTLUND (s)

BO SÖDERSTEN (s)

BENGT-OLA RYTTAR (s)

INGER HESTVIK (s)